

JUBILERER: Nylig feiret Radio Nova sitt 25-årsjubileum med fest i tre dager til ende. Fra venstre Andreas Beining, Johanne Flønes Monsen, Monica Røsvassbukt og redaktør Øystein Engedal.

25 år med radikal radio

Nakenintervjuer, broste-inkasting og speed i kaffen. Radio Nova holder fortsatt stø kurs vekk fra resten av Radio-Norge.

TEKST OG FOTO:
Ole-Tommy Pedersen

Oslo, 16. mars 1982:

NRK-monopolet på kringkasting i Norge er opphevet, og i en kjeller på Kringsjå sitter en gjeng entusiaster fra Oslostudentenes radioklubb skal som en av de aller første nærradioene i landet begynne med lokalkringkasting.

Første sending er Akademisk kvarter, en nyhetssending de noe radikale universitetsstudentene formidler med en god porsjon subjektivitet.

Med navn rippet fra den ett år eldre kulturkanalen Radio Nova i Paris, ønsker amatørgjengene, med den 22-årige redaktøren Tore Tollersrud og 26-årige Anders Heger (nå Cappelen-redaktør) i spissen, å være en kulturell motvekt til tege, trygge NRK.

Avant-garde, rock og new wave domi-

nerer de første kortbølgene som går ut fra Kringsjå-kjelleren, musikkprofilen holdes såpass streng at redaksjonen har lange møter for å diskutere hvorvidt spilling av Madonna er oppsigelsesgrunn.

Piratradio

25 år senere sitter Audun Mortensen (21) og Sigurd Fandango (20) i et overoppfattet redaksjonslokale på Chateau Neuf og spiller nettopp Madonna.

Denne uka er Radio Nova en piratradio, i den forstand at alle programmene har pirat som tema. Sigurd og Audun snakker om nedlasting, ulovlig sampling og mash up-låter.

– Dette er jo umulig å høre på, det er jo mye bedre å høre de hver for seg, ler Sigurd under en sammenklippet versjon av The Beatles' «Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band» og en låt fra Beach Boys' «Pet Sounds».

– Kanskje fint for deg som er litt i tidsklemma og vil høre på begge platene på veg til jobb, men bare har tid til én, repliser Audun når låta er ferdig
Bra Trommis fronter i dag den sterke musikkbevisstheten grunnleggerne av

kanalen holdt høyt hevet for 25 år siden.

– Vi skal være først ute med å presentere nye, bra ting du ikke har hørt andre steder, og Bra Trommis har som mål å være en viktig kulturaktør, sier Audun innimellom plateprat og innslag, mens de noe stressa prøver å finne ut hvordan de skal få tid til alt de har satt opp på kjøreplanen.

Kontrollert kaos

– Vi føler vi fyller en ubesatt rolle, spesielt nå som P3 beveger seg stadig mer mot mainstream, sier Sigurd etter sending.

Guttene er fornøyd med dagens spesiellutgave av programmet, selv om noen låter og innslag måtte amputeres.

– Det ble jo litt kaotisk, det er mye som kan gå galt under en sending. Men vi har kontroll på kaoset, og da er det bare mer inspirerende, forsikrer de.

Sigurd, til daglig fotograf i =Oslo, og idehistorie-student Audun, ser på Radio Nova som verdifull erfaring og mye moro.

– Det er mange ambisjonsrike folk her, og veldig godt engasjement. Det er en hobby, men en hobby med forpliktelser.

Å jobbe her er en slags journalistutdanning, og det sosiale miljøet er fantastisk.

– Dessuten lager vi ikke tulleradio, men har programmer med seriøst innhold. Jeg synes til og med nattsendingene våre (direktesendt fest som har medført mang en halvliter ned i lydmikseren, red. anm.) er bedre enn mye av den kommersielle radioen i dag, ler Sigurd.

Kastet brostein

Tilbake i kjelleren på Kringsjå i 1982, sto også et drivende engasjement og innhold med substans i fokus.

– Vi følte vi var med på noe nytt og viktig i norsk historie. Det var en morsom og intens periode. Vi var studenter som ville lage allmennradio, og gikk temmelig bredt ut i starten. Det ble en slags sensasjon, og de første par årene hadde vi veldig mange lyttere, sier Radio Novas første redaktør, Tore Tollersrud.

Etter hvert som stadig flere nærradioer dukket opp på eteren utover 80-tallet ble konkurransen hardere. Dermed snevret Radio Nova inn profilen og ble i større grad en ren studentradio.

Men fortsatt er det eksperimentelle og radikale tanker som er drivkraften for

radiogjengen. De er de første som begynner med sendinger hele natta.

Historien forteller om journalister som dro rett fra sending til demonstrasjoner i gatene.

– Vi hadde ingen spesiell politisk agenda, men var jo unge, radikale studenter. Det ble jo litt småturbulent iblant. Vi rapporterte fra demonstrasjoner live fra nærmeste telefonkiosk, og ble beskyldt for å oppfordre til å kaste stein på politiet. Vi ble meldt til kringkastingrådet og truet med søksmål, mimrer Tollersrud, i dag journalist i Dagsrevyen.

Speed i kaffen

Mytene og historiene om Radio Nova er mange.

Harald Eia hadde sin egen spalte hvor han anmeldte Donald-blader, Yoko Ono har bidratt med lydeksperimenter via telefon, nakenintervjuer og sniking av speed i drinken til en tekniker. Sistnevnte var det kunstneren Per Plotou som sto for.

– Vi var vel en 4-5 journalister som hadde band fra klokken 10 om kvelden til 6 om morgenen. (...) Vi måtte lure

BRA TROMMIS: Programlederne Audun Mortensen og Sigurd Fandango i studio.

BAK SPAKENE: Mari-Janne Myrhol

REDAKTØREN: Øystein Engedal

speed i kaffen til teknikeren uten at han visste det for å holde ham våken, avslørte han på nettstedet Ballade.no nylig.

Og kanskje den mest legendariske: den gang Erling Fossen lurte hele Medie-Norge til å tro at Nelson Mandela var død, ved å late som han intervjuet en Reuters-journalist.

Dogmeradio

Men selv om påfunnene ikke er like ekstreme lenger, mener dagens ansvarlige redaktør, Øystein Engedal, at det store engasjementet fortsatt er på plass.

I dag sender kanalen rundt femti timer i uka, og har i underkant av hundre medarbeidere fordelt på tredivet programmet.

– Vi gir folk mye frihet, og folk kan leke seg og gjøre feil. Men samtidig lager vi seriøs radio som opplyser lytterne om hva som foregår i kulturlivet og samfunnet ellers, sier redaktøren, som har vært novamann siden 2001.

Han nevner radioteater-såpen Det fiktive teater og dogmeradio-eksperimentet som særegne novaprogrammer.

– De senere årene har vi fått enda fle-

re spennende nisjeprogrammer, og har tatt studentnyheter mer på alvor igjen, sier Engedal.

Et lykkehjul

– Radio Nova er som et lykkehjul, mener NRK-programleder Aleksander Schau.

Sammen med broren Kristopher har han i over 15 år ledet programmet Kvegpels, som fikk oppholdstillatelse hos Radio Nova på midten av nittitallet.

– På Radio 1 og de andre kanalene vet man på forhånd hva man får. Når man hører på Nova spinner hjulet, og så kan man få alt fra språkprogrammer og dritvanskelige temaer til lett underholdning.

Selv om begge brødrene har gjort mediekarriere andre steder, er det uaktuelt å gi slipp på Kvegpels.

– Nei, det er jo det morsomste man gjør. Vi får frie tøyler til å spille musikk og holde på med fjas. Og det er jo hyggelig at de fortsatt vil ha to gamlinger som oss på lufta.

■oletommy@oslostudenten.no

NOVA-KJENTFOLK:

Radio Nova har fostret en rekke kultur- og mediepersonligheter opp gjennom årene, spesielt til rikskringkastingen. Her er noen av dem:

Otto Jespersen
Charlo Halvorsen
Harald Eia
Kristopher Schau
Aleksander Schau
Mona B. Riise (Lydverket)
Per Anders Johansen (Dagsrevyen)
Erlend Mokkelbust (JR Ewing, Spirit)
Anne Sandvik Lindmo (Store Studio)
Per Plotou (kunstner)
Arne Hjeltnes
Torkild Jemterud (P3)
Anders Glæver (mediekommentator i VG)
Hans Olav Brenner (Bokprogrammet på NRK)
Anders Heger (forlagsredaktør i Cappelen)